

Newsletter Srpen 2022

Nová unijní nařízení o spolupráci soudů členských států

K 1.7.2022 nabyla účinnosti nová nařízení EU týkající se spolupráce soudů mezi členskými státy v oblasti doručování a dokazování, konkrétně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1784 ze dne 25. listopadu 2020 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) (přepřacované znění) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1783 ze dne 25. listopadu 2020 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských a obchodních věcech (dokazování) (přepřacované znění).

K 1. 8. 2022 pak nabylo účinnosti nové nařízení Rady (EU) 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí.

I nadále bude platit povinnost složit zálohu na náklady insolvenčního řízení při věřitelském insolvenčním návrhu

Plénum Ústavního soudu zamítlo návrh Nejvyššího soudu na zrušení ustanovení § 108 odst. 1 insolvenčního zákona, které stanovuje věřitelům povinnost složit spolu s insolvenčním návrhem zálohu na náklady řízení ve výši 10.000 Kč nebo 50.000 Kč (dle charakteru úpadce). Ústavní soud dospěl k závěru, že legitimním cílem napadeného ustanovení je výrazné posílení ochranných prvků zamezujících, resp. odrazujících od podávání tzv. šikanózních věřitelských insolvenčních návrhů, jejichž záměrem je zejména poškození jiné osoby (např. soutěžitele) na pověsti a důvěryhodnosti už samotnou informací o zahájení insolvenčního řízení. Ústavní soud tak neviděl důvod pro zrušení uvedené povinnosti a návrhu Nejvyššího soudu na zrušení předmětného ustanovení nevyhověl.

Ústavní soud se opakovaně postavil proti přepjatému formalismu obecných soudů

Ústavní soud se ve svých dvou aktuálních nálezech jasně postavil proti přepjatému formalismu:

První náleze se týkal procesní situace, kdy Ústavní soud dospěl k závěru, že obecné soudy sice nejsou povinny přijímat podání advokátů bez příslušného elektronického podpisu z datových schránek „jejich“ advokátních kanceláří, pokud však Nejvyšší soud v konkrétním případě nemohl mít pochybnosti o výkladu obsahu podání stěžovatele (dovolání), přičemž stěžovatel byl na základě podaného dovolání vyzván k zaplacení soudního poplatku, který následně řádně uhradil a Nejvyšší soud se stěžovatelem opakovaně komunikoval a sděloval mu, které senáty budou jeho věc rozhodovat, je zřejmé, že oprávněně

očekával, že jeho dovolání bylo podáno řádným způsobem a bude o něm rozhodováno. Postup Nejvyššího soudu, který po více než jednom roce stěžovateli sdělil, že se jeho dovoláním vůbec nebude zabývat s ohledem na způsob jeho doručení, označil Ústavní soud jako zcela nepředvídatelný a porušující právo na soudní ochranu.

Druhý nález se týkal výkladu právního jednání a respektování skutečné vůle účastníků smluvního vztahu. Ústavní soud dospěl k závěru, že při výkladu právního jednání je třeba dát přednost skutečné vůli účastníků smlouvy nad formálním projevem této vůle. Formalismus spočívající toliko ve výkladu smluvního textu z něj samotného bez ohledu na vůli účastníků smluvního vztahu představuje dle Ústavního soudu protiústavní zásah do základních práv jednotlivce, neboť právě vůle účastníků hraje při vytváření smlouvy a její interpretaci zásadní roli. Text smlouvy je totiž toliko prvotním přiblížením se k významu smlouvy, který si chtěli její účastníci svým jednáním stanovit. Doslovný výklad textu smlouvy může, ale nemusí být v souladu s vůlí jednajících stran. Směřuje-li vůle smluvních stran k jinému významu a podaří-li se vůli účastníků procesem hodnocení skutkových a právních otázek ozřejmit, má shodná vůle účastníků smlouvy přednost před doslovným významem textu jimi formulované smlouvy.